Oponentský posudek k diplomové práci Pavlíny Hubkové na téma „Ekonomická analýza práva v judikatuře“

Obecně

Práce je vybudována na předpokladu nezbytného či žádoucího propojení práva a ekonomie a snaží se na základě tohoto východiska vyřešit problém, resp. naznačit řešení problému, do jaké míry se mohou ekonomické principy a úvahy odrazit v právním uvažování. Logicky se práce soustředí na oblast práva obchodního, resp. na oblast veřejnoprávní regulace obchodního práva, kterou reprezentuje právo hospodářské soutěže.

Formální náležitosti

Práce je rozdělena do pěti kapitol, kterým předchází úvod. V prvé části, relativně stručné, vysvětluje autorka základní východiska ekonomické analýzy práva, upozorňuje na její možné přednosti a naopak nevýhody, resp. kritiku této disciplíny. Část druhá, též stručně, vysvětluje úskalí využití ekonomických úvah v soudním rozhodování. Ve třetí části se autorka věnuje základům soutěžního práva na základě jisté komparace. Na část třetí navazující čtvrtá část se věnuje využití ekonomické analýzy v soutěžním právu a konečně v páté části, jež je vzhledem k tématu stěžejní, autorka analyzuje relevantní soudní rozhodnutí, v nichž se dle jejího názoru ekonomicky podložené úvahy odrážejí. Po části páté následuje závěr.

Po formální stránce lze práci jen stěží něco vytknout. Ocenit je nutno rozsah zpracované literatury (dle názoru oponenta excesivní pro tento druh práce), poznámkový aparát, celkovou strukturu práce, ale i jazykové zpracování a úroveň vyjadřování autorky.

Obsah práce

Za těžiště práce považuji část pátou, neboť zejména v té autorka věnuje pozornost konkrétní rozhodovací praxi opírající se o poznatky ekonomie. Vzhledem k počtu analyzovaných kauz na relativně malém prostoru diplomové práce je třeba ocenit stručnost a přehlednost rozboru těchto případů, z nichž vcelku dobře stupeň relevance ekonomických úvah plyne. Zajímavé jsou zejména rozbory případů, které sledují jako jeden z cílů právní regulace dosažení vysoké úrovně blahobytu spotřebitele (str. 58 a násl.), protože na těchto případech lze ukázat, jak právní regulace může jeden z možných cílů ekonomie vyzdvihnout a nadřadit nad cíle jiné, které by z čistě ekonomického hlediska byly jinak srovnatelné.

Vzhledem ke korektnímu způsobu analýzy se těžko hledají v práci pasáže, s nimiž by bylo možno nesouhlasit nebo je kritizovat pro nesprávnost či neúplnost úvah. Je to do značné míry dáno spíše deskriptivní metodou zpracování tématu a relativní omezeností hodnotících úvah. To však práci spíše prospívá, než škodí.

Snad jediné, co by bylo možno autorce vytknout, je relativně stručný a krátký závěr, v němž autorka konstatuje, že ekonomické úvahy jsou pro právní prostředí důležité, avšak že o ekonomii se opírající argumenty jsou různé povahy, mnohdy snad protichůdné, a je proto obtížné se s nimi v rozhodovací praxi vypořádat. S ohledem na přesvědčivou analýzu jednotlivých případů je pak otázkou, zda autorčin opatrný závěr v tom smyslu, že ekonomická analýza práva není schopna sama o sobě vyřešit právní problémy, je skutečně namístě.

Celkové hodnocení

Bez pochybností doporučuji práci k obhajobě. V rámci obhajoby by bylo vhodné, aby autorka podrobněji rozebrala otázku, do jaké míry je akceptovatelné, aby právní argumenty byly nahrazeny argumenty opírajícími se o ekonomické úvahy. Celkové hodnocení bude záviset na průběhu obhajoby, předběžně však práci hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 23. října 2012

JUDr. Jan Tryzna, Ph.D.